

Univ. Cath. Louvain - Kath. Univ. Leuven
BIBLIOTH
Dépôt : Faculté de DROIT
Dépot : Faculteit RECHTSGELEERDHEID
Tromsestraat, 41, Rue de Tirlan

Z 189

ZONDAG 23 SEPTEMBER 1934

4e JAARGANG - N° 1

Rechtskundig Weekblad

Vereeniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elken Zondag

Abonnementprijs : 100 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Alle rechterlijke uitspraken, artikels en andere bijdragen, alsook boeken ter bespreking te zenden aan den secretaris-hoofdopsteller

Opgaaft betreffende intekening en adreswijziging, aanvraag van losse nummers en alle mededeelingen betreffende het beheer te zenden aan den secretaris-schatbewaarder

Mr RENÉ VICTOR

Itatiëlei, 99, Antwerpen

Mr JOHN STOCKMANS

Lange Leemstraat, 99, Antwerpen

ONS NIEUW FORMAAT

KATH. UNIVERSITEIT LEUVEN
Nederlandse afdeling
FAC. RECHTSGELEERDHEID
BIBLIOTHEEK

De verschijning van het eerste nummer van dezen jaargang zal voor de meesten onzer abonneuten een verrassing zijn. In de plaats van op dagbladformaat verschijnt ons weekblad thans, en in het vervolg, in brochurevorm.

Het is niet zonder een gevoel van weemoed dat we aan het vroegere formaat vaarwel hebben gezegd. Het is toch op dit formaat dat het Rechtskundig Weekblad het levenslicht zag, dat het zijn strijd om het bestaan heeft gevoerd tot het eindelijk, na betrekkelijk korten tijd een succes heeft gekend dat werkelijk niemand van de stichters had durven verhoppen.

In de Vlaamsche rechtskundige wereld was men er reeds zoozeer aan gewoon het, in zijn ouden vorm, elken Zaterdag met onberispelijke regelmatigheid te zien verschijnen.

Als een vlag waaide het elke week open in handen van bijna duizend Vlaamsche juristen om hun te brengen de steeds herhaalde blijde boodschap der frissche heropleving onzer Vlaamsche juridische cultuur. Met zijn ineengedrongen titel, knoestig en stug, en zijn lange statige kolommen, vol zwaren druk, was het Rechtskundig Weekblad een vertrouwd instrument geworden in handen van onze Vlaamsche juristen. Het lag op aller tafel, men zag het in de zittingszalen, het was in zijn vroeger formaat en met zijn gekend uitzicht een stuk geworden van ons Vlaamsch rechtsleven.

Het zal dan ook wel niemand verwonderen dat er zeer gearzeld is geworden vooraleer er werd beslist dit vroeger formaat, waarmede we zoo gunstig onthaald waren geworden bij magistraten en advocaten, op te geven en in de toekomst te verschijnen in den tegenwoordigen vorm.

Na lang wikken en wegen is noodzakelijk de beslissing in het voordeel van het nieuw formaat moeten vallen. De vraag van zeer talrijke abonneuten werd te dringend en de voordeelen van het nieuw formaat waren te menigvuldig opdat we nog langer konden twifelen. De feitelijke omstandigheden in het Vlaamsch rechtsleven waren daarbij ook van dien aard dat de formaatswijziging zich opdrong.

Wanneer vóór drie jaar in den schoot der Vlaamsche Conferentie der balie van Antwerpen beslist werd over te gaan tot uitgave van een rechtskundig weekblad, werd hoofdzakelijk dit orgaan opgevat als een strijdorgaan voor de herleving der Vlaamsche juridische cultuur. •Inderdaad, buiten het « Rechtskundig Tijdschrift » dat met bewonderenswaardigen ijver en volharding de zware taak voortzette die het sedert zooveel jaren op zich had genomen — doch dat slechts verscheen op ver van elkander gelegen tijdstippen en geen plaats kon bieden aan de dagelijksche actualiteit — bestond er volstrekt geen enkel orgaan dat voortdurend en regelmatig bij al onze Vlaamsche juristen het Vlaamsche woord bracht, dat dag voor dag de Vlaamsche rechtspraak verzamelde, dat onmiddellijk na hun uitvaardiging den Vlaamschen tekst der wetten mededeelde, dat onze Vlaamsche wetenschappelijke bibliographie bekend maakte en verspreidde en dat eindelijk ten dienste stond van al onze Vlaamsche conferenties en pleitgenootschappen en tusschen hen een innigen band van saamenhoorigheid deed ontstaan. Dit alles is het Rechtskundig Weekblad geweest voor onze Vlaamsche juristen. Doch het is ook nog meer geweest dan dit. Het heeft in elk van zijn nummers met ijver gestre-

den voor de zoo dringend noodzakelijke wetgeving op de vervlaamsching van het Gerecht, die thans reeds door de Kamer is aangenomen en die, naar we hopen, spoedig door den Senaat zal bekrachtigd worden.

Wanneer we terugzien op het geleverd werk gedurende de drie eerste jaren, hebben we stellig reden om tevreden te zijn. Niet alleen om hetgeen door het Rechtskundig Weekblad zelf geleverd werd, maar vooral omdat het thans duidelijk blijkt dat de toestanden in de rechtswereld van heden op Vlaamsch gebied oneindig zijn vooruitgegaan tegen deze van vóór drie jaar. Wanneer we in den beginne alle mogelijke moeite hadden om enkele Vlaamsche arresten en vonnissen te vinden en de rubriek der rechtspraak in leven te houden, worden ze ons thans in ruime mate toegezonden door talrijke correspondenten uit alle hoeken van het Vlaamsche land. Een meer critische en meer wetenschappelijke keus is dus thans mogelijk. Op alle gebied van het Vlaamsch recht verschijnen leerboeken en werken van allerlei aard die ons wetenschappelijk patrimonium in belangrijke mate verrijken; overal roert het en leeft het en het staat zonder twijfel vast dat iedereen die sedert drie jaar het R. W. regelmatig heeft gevolgd, die frissche ontluiking van Vlaamsch juridisch leven van dichtbij heeft kunnen gadeslaan.

Zulks heeft niet alleen velen van hen, die tot nogtoe in allerlei vooroordeelen verstard waren, doen nadenken; het heeft ook aan ons weekblad een nieuwe en zwaardere taak en een grootere verantwoordelijkheid opgelegd. Het komt er niet meer hoofdzakelijk op aan getuigenis af te leggen van de levenskracht der Vlaamsche juridische wetenschap, want er zal wel niemand meer gevonden worden die hieraan twijfelt. Het is thans onze plicht, zonder een duimbreed te wijken van de stellingen die wij tot nu toe hebben ingenomen en met hardnekkigheid hebben verdedigd, het oog vooral op de toekomst te richten en hoofdzakelijk onze krachten in te spannen voor de verwezenlijking van een degelijke, hoogstaande, wetenschappelijke Vlaamsche rechtskultuur.

Het formaat van het R. W. zooals het tot nu toe was opgevat was zeer weinig geschikt om ingebonden te worden en bewaard te blijven. De opzoekingen zowel van wetenschappelijke artikels als van rechtspraak waren uiterst moeilijk en vanwege zeer talrijke abonneenten was reeds menigmaal beroep op ons gedaan opdat wij, zouden verschijnen op een gemakkelijker en handiger formaat, dat

zich uitstekend zou leenen tot het inbinden en dat definitief voor de toekomst de Vlaamsche rechtspraak zou bewaren.

Deze vraag was volkomen gerechtvaardigd. In een zeer nabije toekomst hopen wij dat het R. W. zich uitsluitend zal kunnen wijden aan zijn wetenschappelijke taak. Wanneer wij in den beginne hoofdzakelijk rechtspraak konden publiceeren van de lagere rechtscolleges is in den laatsten tijd het aantal arresten van onze hoven, die door ons blad gepubliceerd werden, in belangrijke mate gestegen. Er is geen twijfel dat zulks ook nog verder in stijgende lijn zal gaan. Wanneer de nieuwe wet binnenkort zal uitgevaardigd zijn, zal, zooals alles het laat voorzien, ons Hof van Cassatie zijn arresten ook officieel in de Nederlandsche taal uitspreken en zal het R. W. de zoo uiterst belangrijke jurisprudentie van ons hoogste Hof uitgeven en wetenschappelijk bewerken. Deze zeer gewichtige juridische arbeid zou onmogelijk aan zijn doel kunnen beantwoorden wanneer het R. W. op zijn vroeger formaat was blijven verschijnen.

Onze nieuwe uitgave, zal aan hoogere eischen dan vroeger beantwoorden. Niet alleen uiterlijk zal ons blad oneindig beter verzorgd zijn met zijn prachtig houtvrij papier, dat bestemd is om eeuwen te trotseeren, zijn sierlijke luchtige drukletter, zijn verzorgden omslag... Ook voor den inhoud zullen wij ons voortdurend hooger eischen stellen. De beslissingen der rechtspraak zullen meer en meer voorzien worden van critische nota's; er zal bijzonder zorg besteed worden aan de bibliographie en onze lezers zullen in onze uitgave een volledige synthese vinden van al wat betrekking heeft op het Vlaamsch juridisch leven.

Onze formaatverandering beteekent dus enkel een uiterst belangrijke verbetering zoo naar vorm als naar inhoud.

En voor wat nu de geest betreft waarin wij onze taak verder zullen doorzetten geven wij er onze lezers de verzekering van dat het steeds dezelfde geest zal zijn van opofferende liefde voor de Vlaamsche cultuur, die heel ons werk zal beheerschen; de geest die zoovele jonge krachten in ons midden bezielt, die ons pogen zal stutten en den zwaren dagelijkschen arbeid licht zal maken omdat hij heel ons streven zal richten in de lijn eener hoogere doelstelling: de bloei der Vlaamsche rechtswetenschap en de opbouw der Vlaamsche grootheid.

DE REDACTIE.

Staat, Ministerie van Posterijen, Telegrafen en Telefonen, aan de Wwe Caron Jozef wordt uitbetaald;

Verklaart dit punt van haren eisch niet ontvanke-lijk.

Verwijst betichte om te betalen aan de Regie van Telefonen en Telegrafen, de som van vijf honderd en tien fr. ten titel van herstelling der schade berokkend door de vroegtijdige betaling der begrafenis-vergoeding;

Verwijst hem in de helft der kosten van beide aanleggen door bewuste burgerlijke partij gedaan.

Zegt dat de andere helft van die kosten ten laste van deze partij zal blijven;

Bevestigt voor het overige de beschikkingen van het vonnis waarvan beroep én op strafrechterlijk én op burgerlijk gebied;

Verwijst betichte in de beroepskosten ten bate van den Staat en van de burgerlijke partij Stuyck Marie, Wwe Caron, handelende in eigen naam en qualitate qua : de kosten van beroep ten bate van den Staat beloopende in 't geheel 80, 49 fr.

Zegt dat de lijfswang, uitgesproken voor de kosten van eersten aanleg gemaakt door de openbare partij, zich uitstrekken zal tot de beroepskosten van laatstgenoemde partij.

HOF VAN BEROEP TE GENT

4e Kamer. — 11 Mei 1934.

Voorzitter : M. Lagae.

Raadsheren : M. De Poorter en Fiers.

Advocaat-Generaal : M. De Wilde.

Pleiters : Mters Sabbe, De Clerck, Samijn en Carton, allen der balie van Brugge.

VERKEER. — ZWENKING NAAR LINKS OP DE HOOFDBAAN. — VERKEER UIT TEGENOVERGESTELDE RICHTING. — GEMIS AAN VOORZICHTIGHEID. — FOUT.

BEWIJSVOERING IN STRAFZAKEN. — GETUIGEN. — ONDERHOOR DER GETUIGEN. — GEEN AANSTELLING VAN RECHTER OM TOT HET VERHOOR OVER TE GAAN. — EED. — MAG NIET OPGEDRAGEN WORDEN AAN BETICHTE OF AAN DE BURGERLIJK VERANTWOORDELIJKE PARTIJ.

Begaat een fout, de voerder die, op de hoofdbaan naar links overstekende, verzuimt den doorgang vrij te laten aan dengene die uit de tegenovergestelde richting komt aangereiden.

De burgerlijke vordering vóór de boetstraffelijke rechtbank is onderworpen aan de vormen van rechtspleging ingesteld door deze rechtsmacht; aldus moet het getuigenverhoor mondeling en in het openbaar ter zitting geschieden en mag door de boetstraffelijke rechtbank geen rechter aangesteld worden om tot het getuigenverhoor over te gaan.

In strafzaken mag de eed niet opgedragen worden noch aan de betichte noch aan de burgerlijk verantwoordelijke partij over feiten die hunne verdediging aanbelangen.

O. M. 4/ W. V. S. L. K. D. K.

Overwegende dat de beroepen tegen het vonnis der Boetstraffelijke Rechtbank van Brugge in dato 28 Juni 1933, door de burgerlijke verantwoordelijke partij, het Openbaar Ministerie en de betichte, zooals het

beroep tegen het vonnis van dezelfde Rechtbank in dato 5 Juli 1933, door de burgerlijke verantwoordelijke partij tijdig en op geldige wijze ingesteld zijn geweest;

Overwegende dat beide vermelde vonnissen — het eerste op strafgebied, het tweede op burgerlijk gebied — hetzelfde feit hebben beoordeeld en in hetzelfde geding geveld zijn geweest;

Dat bijgevolg die beroepen dienen gevoegd te worden om er over door hetzelfde arrest te worden beslist;

1. *Voor wat betreft het vonnis van 28 Juni 1933, wijzende op strafgebied :*

A.) Overwegende dat de feiten, door dagvaarding van het Openbaar Ministerie en door rechtstreeksche dagvaarding van de Burgerlijke partij Loncke, ten laste van De Saever Léon gelegd, en tegen hem door den eersten rechter weerhouden, door het onderzoek en de verhandeling der zaak voor het Hof, bewezen zijn gebleven, zooals zij door den eersten rechter werden aangenomen en beoordeeld;

Overwegende dat het ongeval waarvan Van Sieleghem en Loncke de slachtoffers zijn geweest, door de onvoorzichtigheid van betichte veroorzaakt werd;

Overwegende dat betichte beweert dat, toen hij zijne draaiende beweging begon om den steenweg naar links te dwarsen, hij den afkomenden motorrijder op eenen afstand van 400 tot 500 meters had bemerkt, en dat hij teeken had gegeven met de hand om zijne beweging aan te kondigen;

Overwegende dat die bewering niet mag aangenomen worden en door de verklaringen der getuigen tegengestreden is;

Overwegende, inderdaad, dat, indien de motorrijder op zulken grooten afstand verwijderd was, de botsing geen plaats zou gehad hebben, want de betichte, wiens paard op draf reed, tijd genoeg zou gehad hebben om den steenweg gansch over te steken voor de aankomst van den motorrijder;

Dat, overigens, het onnoodig zou geweest zijn voor den betichte, een teeken met de hand te geven, daar dit gebaar op zulken afstand door den motorrijder niet zou kunnen waargenomen worden zijn;

Overwegende dat de getuigen De Wilde en Tanghe verklaren dat betichte zijnen draai heeft begonnen, wanneer de moto op zeer korten afstand was genaderd; dat geen een der getuigen het teeken met de hand bemerkt heeft, dat de getuigen het eens zijn om te verklaren dat het paard van betichte op draf was, dat getuige Tanghe er zelfs bijvoegt : «de kar heeft gedraaid, terwijl hij nog op draf was». Dat getuige De Wilde verklaart : «De Saever heeft zijn paard aangejaagd, om de route van Steene te nemen»; dat betichte bekend, bij het naderen van de moto, zijn paard nog meer naar links getrokken te hebben;

Overwegende dat uit die verklaringen blijkt, dat betichte eene fout heeft begaan, om, den steenweg naar links overstekende, den doorgang niet vrij te hebben gelaten aan dengene die uit de tegenovergestelde richting kwam gereden en zijnen weg voortzette (art. 11 Koninklijk Besluit van 26 Oogst 1925, art. 2 in fine 2o, Koninklijk Besluit van 1 Juni 1931); dat hij nog eene tweede fout heeft begaan, om, bij het naderen van de moto, zijn paard nog meer naar links te hebben getrokken en alzoo den rechter kant der baan aan den motorrijder voorbehouden, belemmerd heeft;

Overwegende dat, had de betichte, bij het naderen

van de moto, zijn paard tot stilstand gebracht, het ongeluk zich niet had kunnen voordoen, dat de motorrijder, die, gezien de op korten afstand onvoorziene beweging van betichte, niet meer kon stoppen, de gelegenheid zou gehad hebben naar rechts op den zijweg te rijden en het paard voorbij te steken;

Overwegende dat de gebeurlijke fouten van Loncke alleenlijk zouden kunnen in aanmerking genomen worden om de fout van De Saever te verlichten, maar dat, door een deel van het vonnis van 28 Juni 1933, waartegen geen beroep werd ingesteld, zooals het hierna zal gezegd worden, onherroepelijk beslist is geweest dat Loncke zich niet plichtig heeft gemaakt aan de overtredingen op het verkeer, die zijne fout zouden doen uitschijnen hebben, en waarvoor hij in verdenking werd gesteld door de rechtstreeksche dagvaarding van De Saever;

Overwegende dat de deskundige Brondel, door de Rechtbank aangesteld, op stellige wijze verklaard heeft dat de latten waarvan Van Sieleghem drager was, het rijden niet belemmerden;

Overwegende dat het dus bewezen is gebleven dat De Saever Léon zich plichtig heeft gemaakt aan, bij gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid, onvrijwillig:

a) den dood van Van Sieleghem te hebben veroorzaakt;

b) slagen of verwondingen aan Loncke te hebben toegebracht;

Overwegende dat die twee feiten het uitwerksel zijn geweest van dezelfde delictueele onvoorzichtigheid; dat dus *éene enkele straf*; de zwaarste, dient toegepast te worden;

B.) Overwegende dat de *rechtstreeksch gedaagde Loncke Karel* door den eersten rechter vrijgesproken is geweest hoofdens de feiten hem ten laste gelegd door de rechtstreeksche dagvaarding van de Burgerlijke partij De Saever Léon;

Overwegende dat, noch De Saever Léon als rechtstreeksch dragende partij, noch het Openbaar Ministerie, tegen dit deel van het vonnis in hooger beroep zijn gekomen;

Dat, bijgevolg, de beslissing van den eersten rechter aangaande Loncke Karel, als onherroepelijk voorkomt, en mag noch bevestigd, noch gewijzigd worden; en dat de besluiten door De Saever Léon, handelende als rechtstreeksch dagende partij tegen Loncke voor het Hof genomen, uit de debatten moeten verworpen worden;

II. Voor wat betreft het vonnis van 5 Juli 1933 wijzende op burgerlijk gebied:

1°) *Weduwe Van Sieleghem*, handelende als burgerlijke partij, tegen

a) *De Saever Léon* (bij aanstelling tijdens de vervolging door het Openbaar Ministerie ingesteld)

b) *De Saever Karel*, burgerlijk verantwoordelijk (bij rechtstreeksche dagvaarding).

2°) *Loncke Karel*, burgerlijke partij tegen:

a) De Saever Léon; b) De Saever Karel, bij rechtstreeksche dagvaarding;

burgerlijk verantwoordelijk;

Overwegende dat de eerste rechter, vooraleer recht te doen, aan eischers opgelegd heeft, bij alle middelen als naar rechte te bewijzen dat Léon De Saever in dienst was van zijn vader De Saever Karel en voor dezes rekening met zijn gespan den melkhandel dreef op het oogenblik der feiten en rond dit tijdstip, aan verweerders het tegenbewijs heeft verleend, en *een rechter heeft aangesteld*, om tot getuigenverhoor over

te gaan, dit alles bij toepassing van art. 254 van het wetboek van burgerlijke rechtspleging;

Overwegende dat de burgerlijke vordering voor de boetstraffelijke Rechtbank vervolgd, aan de rechtsplegingsvormen onderworpen is, die voor deze rechtsmacht door de wet worden ingesteld; (Cass. 19 Februari 1912, Pas. 1912-1-122, Brussel, 20 Febr. 1884, Pas. 1884-III-145);

Overwegende dat, ingevolge art. 155 en 190 van het wetboek van strafvordering, de getuigen *ter zitting zelve* van de rechtbank moeten onderhoord worden, na den eed te hebben afgelegd;

Dat art. 155 en 190 van het wetboek van Strafvordering het beginsel vaststellen dat, in strafzaken, de getuigen hunne verklaringen *voor de Rechtbank mondelings* en *in het openbaar* moeten afleggen;

Dat bijgevolg de Rechtbank van Brugge hare rechten te buiten is gegaan, met een rechter, lid van dezelfde Rechtbank, aan te stellen om, in de vormen van het wetboek van burgerlijke rechtspleging, tot het getuigenverhoor over te gaan (Brussel, 18 Jan. 1916. Pas. 1918-11-168);

Overwegende dat, wanneer de Beroepsrechter in strafzaken, een vonnis, voor eene andere oorzaak dan de onbevoegdheid te niet doet, hem door art. 215 wetboek van strafvordering, de verplichting werd opgelegd *de zaak tot zich te trekken*. (Cass. 30 Juni 1913. Pas. 1913-1-354. Cass. 22 April 1901. Pas. 1901-1-200. Liège 14 Maart 1884. Pas. 1884-2-247);

Overwegende dat de bewering van de eischers, als zoude De Saever Léon in dienst geweest zijn van zijn vader De Saever Karel, door geen enkel bestanddeel der zaak gestaafd is;

Dat voor de boetstraffelijke rechtbank, iedere partij hare bewijzen ter zitting moet bijbrengen, hare getuigen doen onderhooren of hare bewijsstukken voorbrengen en mededeelen;

Overwegende dat de eischers verwaarloosd hebben het bewijs van hunne bewering in te brengen, en zoo moeten aanzien worden als verzaakt hebbende getuigen te doen hooren, des te meer dat zij zich bepaald hebben de eedsopdracht te vragen, zonder ooit een getuigenverhoor te hebben gevraagd;

Overwegende, bijgevolg, dat er geen reden is, om aan eischers op te leggen hunne bewering ten opzichte van de verhouding die tussohen vader en zoon De Saever bestond, door getuigen te bewijzen;

Overwegende dat de vraag der burgerlijke partijen om den eed over de in hun besluiten aangehaalde feiten, aan de verweerders te zien opdragen, dient verworpen te worden;

Dat, inderdaad, in strafzaken, de eed niet mag opgedragen worden noch aan den betichte, noch aan de burgerlijke verantwoordelijke partij, over feiten die hunne verdediging aanbelangen;

Dat, overigens, volgens art. 1367 van het burgerlijk wetboek, de eed door den rechter niet mag opgedragen worden, wanneer, zooals in het huidig geval, de bewering op hoegenaamd geen bewijs gestaafd is;

Overwegende dat de eischers dus het bewijs niet geleverd hebben dat de betichte De Saever Léon in dienst van zijn vader Karel zou geweest zijn op het oogenblik der feiten, en dat er geen aanleiding bestata hun dit bewijs verder op te leggen;

Dat hunnen eisch tegen De Saever Karel (als burgerlijk verantwoordelijk) dus als ongegrond voorkomt;

Ten gronde:

Overwegende dat de zaak zich in staat van wijzen bevindt ;

A.) voor wat betreft *den eisch der burgerlijke partij van Van Sieleghem, handelende tegen De Saever Léon, betichte :*

Overwegende dat de schade door de burgerlijke partij geleden het gevolg is van het feit ten laste van betichte weerhouden ;

Dat de geleden schade billijk mag begroot worden op de volgende sommen :

1°) <i>Stoffelijke schade :</i>		
wegens verlies van loon (9589-3835 x 16.1432)	92.916.75	
waarvan moet afgetrokken worden de som haar reeds door de verzekeringsmaatschappij betaald wegens werkongeval	41.796.63	
	51.120.12	51.120.12
2°) <i>zedelijke schade :</i>		
voor de weduwe	10.000.00	
voor ieder kind 5.000.00	15.000.000	
't zij voor de drie	25.000.00	25.000.00

B.) Voor wat betreft *den eisch der burgerlijke partij Loncke Karel tegen De Saever Léon, rechtstreeksch gedaagde :*

Overwegende dat de schade door de burgerlijke partij geleden, het gevolg is van het feit ten laste van den rechtstreeksch gedaagde weerhouden ;

Dat de gelede schade billijk mag geschat worden op de volgende sommen :

1°) wegens werkonbekwaamheid, heelenkosten en pijn en smart :	500.00	
2°) Schade aan het motorijtuig :	1.459.00	
	Samen : frs :	1.950.00

Om deze redenen,

Het Hof,

Rechtdoende op tegenspraak ;

Verklaart de burgerlijke verantwoordelijke partij, het Openbaar Ministerie, alsmede den betichte, ontvankelijk in de door hen ingestelde hogere beroepen ;

Voegt al de beroepen samen, en erop beslissende :

Gelet op art. 418, 419, 420, 40, 47, 65, 85 van het Strafwetboek, 1382 van het burgerlijk wetboek ; 194 en 215 van het wetboek van strafvordering, 9 wet van 31 Mei 1888, 1, 2, 4, 5 wet van 27 Juli 1871 ; I wet van 27 September 1928, door den Heer Voorzitter van het Hof aangeduid ;

I. *Vonnis van 28 Juni 1933 :*

1°) Zegt dat er geen plaats grijpt die deelen van het vonnis van 28 Juni 1933 te bevestigen noch te wijzigen, waarbij de eerste rechter uitspraak heeft gedaan in de zaak rechtstreeksch vervolgd door De Saever Léon tegen Loncke Karel, en waartegen geen beroep werd ingesteld ;

Verwerpt de besluiten dienaangaande door De Saever Léon voor het Hof genomen ;

2°) Bekrachtigt het bestreden vonnis van 28 Juni 1933 voor het overige, uitgenomen nochtans voor wat aangaat de toegepaste straffen, en den duur der opschorsing ;

Vernietigt het vonnis dienaangaande, en opnieuw wijzende :

Verwijst De Saever Léon, hoofdens feit a) en b)

samengevoegd in een enkele straf van vier maand gevang en eene geldboete van 100 frank, welke boete verhoogd met 60 deciem, alzoo gebracht wordt op 700 frank.

Zegt dat in geval van niet betaling binnen den tijd bepaald bij de wet voorzeide boete zal mogen vervangen worden door eene gevangzitting van eene maand.

En wijzende met *éénparige stemmen*, beveelt de voorwaardelijke opschorsing der straffen gedurende een termijn *van vijf jaren :*

Verwijst De Saever Léon in de helft der beroeps-kosten, begroot op 145.68 frank (de andere helft ten laste van den Staat).

Zegt dat den lijfswang tot het verhaal der gerechtskosten uitgesproken, zich tot de beroepskosten zal uitstrekken.

II. *Vonnis van 5 Juli 1933 :*

Vernietigt het bestreden vonnis van 5 Juli 1933 ;

Trekt de zaak tot zich.

En doende wat de eerste rechter had moeten doen ;

1°) Wijzende op de vraag van de Burgerlijke partij, We. Van Sieleghem zoo zij handelt en van de burgerlijke partij Karel Loncke *tegen De Saever Léon* als burgerlijk verantwoordelijk :

Verwerpt hunnen eisch als ongegrond ;

Ontslaat De Saever Karel van de vervolging zonder kosten.

Verwijst ieder der burgerlijke partijen in de kosten van beide aanleggen betreffende hunnen eisch ;

2°) Wijzende op de vraag *der burgerlijke partij We. Van Sieleghem* zoo zij handelt, *tegen De Saever Léon :*

Veroordeelt De Saever Léon te betalen :

a) aan de Wwe. Van Sieleghem *in eigen naam :*

1) Voor stoffelijke schade de helft 51.120.12, zij : 51.120.12 fr. 25.560.06

2

2) voor zedelijke schade fr. 10.000.00

b) voor de Wwe. Van Sieleghem, *als moeder voogdes* over hare drie minderjarige kinderen, Paula, Georges en Jacqueline :

1) voor stoffelijke schade de helft van 51.120.12-25.560.06, 't zij $\frac{1}{3}$ of 8520.02 voor ieder kind, te samen 3 x 8520.02, fr. 25.560.06

2) voor zedelijke schade :

Voor ieder kind 5.000 te samen 3 x 5.000 fr. 15.000.00 met de rechterlijke intresten en de kosten van beide aanleggen ;

En aangezien de toegekende schadevergoeding de 300 frs overtreft ;

Zegt dat deze som invorderbaar zal zijn bij lijfswang ;

Bepaalt den duur ervan op 1 maand voor de schadevergoeding aan Wwe. Van Sieleghem in eigen naam toegekend, op 15 dagen voor deze aan ieder der minderjarigen toegekend,

Stelt den deurwaarder X..., te Z... aan, om de voorafgaande beteekening van het arrest te doen.

3°) Wijzende op de vraag der burgerlijke partij Loncke Karel *tegen De Saever Léon, rechtstreeksch gedaagde.*

Veroordeelt De Saever Léon te betalen aan de burgerlijke partij Loncke :

1°) wegens werkonbekwaamheid, heekkosten en pijn en smart fr. 500.00
 2° wegens schade aan motrijtuig fr. 1.459.00

Te samen : fr. 1.959.00

met de rechterlijke intresten en de kosten van beide aanleggen.

Geeft aan eischer Loncke akte van het voorbehoud door hem gedaan voor het geval dat hij aan derden eenige vergoeding zou moeten betalen wegens de daden van betichte.

Wijst af als ongegrond het overige der eischen der burgerlijke partijen.

Beveelt dat het bedrag der vergoeding aan de minderjarigen toegekend, op hunnen naam zal geplaatst worden op een spaarboekje der Algemeene Spaar- en Lijfrentkas onder waarborg van den Staat, kapitaal voorbehouden, tot de meerderjarigheid van de titularissen; ten ware door den familieraad dienaangaande eene andere beslissing werd genomen.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE MECHELEN
 zetelende in graad van beroep.

18 Juni 1934.

Voorzitter : M. Meulemans.
 Rechters : MM. Alen en Hofman.
 Pleiters : Mters Wagemans en Deckmijn.

VERKOOP. — GEEN SCHRIFTELIJK BEWIJS. — GEEN BEGIN VAN SCHRIFTELIJK BEWIJS. — GEDINGBESLISSENDEN EED. — AANGEHAALDE FEITEN NIET TER ZAKE DIENEND. — NIET OPLEGGING VAN DEN EED.

Indien een vermeende verkoop niet bewezen wordt door een schriftelijke acte ingevolge art. 1341 B. W. en zelfs geen begin van schriftelijk bewijs voorhanden is, kan den gedingbeslissenden eed niet opgelegd worden indien de formule die hem vervat, feiten en omstandigheden inhoudt welke niet ter zake dienend zijn.

V. P. t. J. V. E.

Gezien het beroep tegen een vonnis gewezen op 18 Januari l.l., door het vredegerecht van Puers ;

dat de ontvankelijkheid van dit beroep, niet betwist is ;

Overwegende dat de oorspronkelijke eisch ingeleid door beroeper ertoe strekte den gedaagde in beroep te hooren veroordeelen tot betaling eener som van zestien honderd vijftig frank wegens verkoop van een zeug en van biggen gesloten op 28 November 1933 en gevolgd van levering ;

dat de gedaagde in beroep beslist het bestaan van den beweerden verkoop loochent en aanbiedt de nog levende dieren terug te geven ;

overwegende dat beroeper in gebreke blijft overeenkomstig de bepalingen van artikel 1341 van het burgerlijk wetboek een akte over te leggen die den verkoop vaststelt en het bewijs te leveren dat hij zich in de materiele en moreele onmogelijkheid heeft bevonden om zich een geschreven bewijs van zijn schuldverandering te verschaffen ;

Overwegende dat er evenmin een begin van schriftelijk bewijs wordt overgelegd dat overeenkomstig de bepalingen van artikel 1347 van het Burgerlijk

wetboek het door beroeper aangeboden bewijs door getuigen zou wettigen ;

Overwegende dat het eenvoudig plaatsen der dieren in de omstandigheden aangehaald in de debatten niet uitmaken dat er een verkoop bestond ; maar andere veronderstellingen mogelijk maakt ;

Overwegende dat in deze voorwaarden de beroeper aan den gedaagden in beroep in ondergeschikte orde een geding-beslissenden eed opdraagt in de hoop hierdoor zijn eisch gegrond te hooren verklaren ;

Overwegende dat de gedaagde terecht aan sommige in de formule van den eed vermelde feiten bewijskracht ontkent, omdat zij niet de vereischte gegevens tot het vaststellen van een verkoop behelzen ;

dat derhalve er dient beslist dat in die voorwaarden den eed aldus geformuleerd niet kan opgelegd worden ;

Om deze redenen :

De Rechtbank, zetelende in graad van beroep, verklaart het beroep ontvankelijk doch niet gegrond ;

Bevestigt dienvolgens het vonnis a quo.

Verwijst beroeper in de kosten van het beroep.

BOETSTRAFFELIJKE RECHTBANK VAN ANTWERPEN
 ZETELENDE IN GRAAD VAN BEROEP

8e Kamer. — 11 Juli 1934.

Voorzitter : M. De Baer
 Rechters : M.M. Van Mieghem en Rueff.
 Openbaar Ministerie : M. Van Hille
 Pleiters : Mters A. De Clercq en Misselijn.

VERKEER. — PRIORITEIT. — HOOFDBAAN.

De berijder der zijbaan heeft de verplichting den voorrang van den berijder der hoofdbaan te eerbiedigen en hij mag zich niet roekeloos op de hoofdbaan wagen zonder zich voorafgaandelijk vergewist te hebben dat deze vrij was.

Op. Min. en T. t/H.

VONNIS verleend door de Rechtbank van eersten aanleg van Antwerpen, 8e Kamer, zetelende in graad van beroep.

IN ZAKE : Van het Openbaar Ministerie tegen : H. Andr.

N. M. «Antwerpsche Tramwegen», Burgerlijk verantwoordelijk.

Beticht van te Antwerpen, den 27 December 1933 :

Eerste : A. Bestuurder zijnde van een uit eene straat komend voertuig, verzuimd zich te vergewissen dat geen tramrijtuig in aantocht was ;

Tweede : Bestuurder zijnde van een tramrijtuig, verzuimd : B. tot voorkoming van alle ongeval bij middel van een sein hoorbaar op afstand van minstens 50 m. de nadering van zijn rijtuig aan te kondigen ; C. te vertragen of te stoppen op plaatsen waar voor het openbaar verkeer voorzorgmaatregelen noodig waren, ofwel wanneer het tengevolge van stremming in het verkeer, gevaarlijk kon zijn de snelheid te behouden of verder te rijden.

Gezien het beroep ingediend door 2e en 3e op 2 en 5 Juni 1934 ; 't Openbaar Ministerie op 9 Juni 1934 ; tegen een vonnis tegensprekelijk op 29 Mei 1934 ; uit-

gesproken door de politierechtbank van Antwerpen, waardoor tweede betichte hoofdens bovengemelde betichting C. veroordeeld is geworden tot eene geldboete van 21.20 frs welke geldboete van 21.20 frs bij toepassing van art. 37 der wet van 8 Juni 1926 gewijzigd door art 1 der wet van 27 December 1928 vermeerderd is met 60 deciemen per frank, derwijze dat die geldboete 148.40 zal bedragen, behulpelijk drij dagen gevangenzitting en tot de kosten beloopende in het geheel op 22 Franken. Spreekt hem vrij hoofdens feit B. spreekt Hurckx tegensprekelijk vrij en stelt hem buiten zake zonder kosten;

Verklaart de derde gedaagde tegensprekelijk burgerlijk verantwoordelijk voor de boete en kosten ten laste gelegd van den verwezene.

Den eisch der Burgerlijke partij ontvankelijk verklaard heeft, doch vooraleer ten gronde te beslissen, haar gemachtigd heeft door alle rechtsmiddelen, getuigen inbegrepen, de door haar geleden schade te bewijzen, de tegenpartij eveneens machtigende het tegendeel te bewijzen, de zaak ten dien einde uitstelde op 24 Juni 1934.

Gehoord het verslag gedaan door den heer rechter d.d. Voorzitter De Baer;

Gezien de stukken van het onderzoek en gelezen de verklaringen van de getuigen;

Gehoord de Burgerlijke Partijen in hunne besluiten ontwikkeld door Meesters Misselijn en A. De Clercq, advocaten;

Aangezien het beroep regelmatig is geschied;

Aangezien de geheele fout van de botsing te wijten is aan betichte H., dewelke uit eene zijstraat komende de hoofdbaan heeft gekruist, zonder zich te vergewissen of er geen tramrijtuig in aantocht was; dat hij aldus niet alleen de voorschriften van art. 12 Bd IV, maar ook de prioriteit van den berijder der hoofdbaan niet heeft geëerbiedigd.

Aangezien betichte Smolders het recht had door te rijden, zonder zich te bekommeren over de voertuigen die uit de zijstraten komen; dat hij het recht had te verwachten dat deze voertuigen zouden stoppen om hem den voorrang te laten;

Aangezien hij enkel moest vertragen, remmen en stoppen wanneer hij zag dat H., zich in overtreding stellende, zijnen voorrang niet eerbiedigde, dat deze voorrang bestond wanneer H. begon de tramruggels over te steken; dat op dit oogenblik de tram maar hoogstens een tiental meters van de autobus kon zijn, en dat het hem onmogelijk was van op zulken korten afstand te stoppen en dat de botsing onvermijdelijk was;

Aangezien het feit door H. aangevoerd, dat hij zou gestopt hebben vóór de hoofdbaan over te steken, nog beter zijne fout doet uitschijnen, vermits in dat geval Smolders met alle zekerheid mocht gelooven dat hij hem ging doorlaten; dat de onvoorzichtigheid van H. nog grooter is, indien na gestopt te hebben, hij nog juist voor den aankomenden tram de straat heeft willen oversteken, wanneer hij daarvoor noch tijd, noch ruimte genoeg had.

Dat zulke beweging maar geoorloofd is wanneer zij zonder risico van botsing kan gebeuren. (Verbreking 27 Maart 1933) dat het feit der botsing aantoonde dat het risico in werkelijkheid bestond.

De Rechtbank rechtdoende tegensprekelijk aanvaardt de beroepen en bij toepassing van art. 6 lid. 6 K. B. 27-1-3- Wet 6-3-1818/40 S. W. B. door den heer Voorzitter aangeduid;

Hervormt het besteden vonnis; spreekt S. vrij en stelt hem evenals de derde gedaagde buiten zaak zonder kosten. Verwijst H. tot eene geldboete van 20 fr. welke bij toepassing van art. 1 der Wet van 27-12-1928 verderderd wordt met 60 deciemen per frank en gebracht wordt op 140 fr. behulpelijk drie dagen gevang.

Rechtdoende op de belangen der Burgerlijke partij; verklaart den eisch ontvankelijk doch ongegrond; wijst de Burgerlijke partij af van haren eisch en verwijst ze tot de kosten door haar gedaan.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE DENDERMONDE

1e Kamer. — 28 Juni 1934.

Voorzitter : Mr. Van Ginderachter.

Rechters : Mters Mathys en Verougstraete

Pleiters : Mters De Pesseroey, Van Haelst en Bosmans.

AANSPRAKELIJKHEID. — ART. 1382-1383. — WIPSCHIETING. — ONVOORZICHTIGHEID VAN HET SLACHTOFFER.

De daad waarvan spraak in art. 1382 B. W. bestaat in een uiting van 's mensch bedrijvigheid tijdens wier verloop en door wier voltrekking rechtstreeks aan een ander schade wordt toegebracht; zoo is de daad welke de integriteit van een anders persoonlijkheid rechtstreeks schendt, onregelmatig en maakt ze op zich zelf de schuld uit waarvan de dader volgens art. 1382 B. W. de schadelijke gevolgen moet herstellen.

Dit geldt o.m. voor den schutter door wiens pijl iemand getroffen werd.

In geval de schade gebeurt door iets dat op het oogenblik van het ontstaan der schade niet aan 's menschen bedrijvigheid was onderworpen, moet volgens art. 1383. B. W. een onvoorzichtigheid of nalatigheid van de verweerders bewezen worden. Dit geldt voor de leden der wipmaatschappij enkel in zake betrokken als inrichters.

De verantwoordelijkheid valt echter geheel of ten deele weg in geval de schadelijke daad geheel of ten deele in oorzakelijk verband staat met een onvoorzichtigheid of nalatigheid van den benadeelde zelf.

Wie deelneemt aan een sport waarvan het beoefenen een zeker gevaar medebrengt, is verplicht zich zelf te vrijwaren, voor zooveel het sport volgens de regels van het spel beoefend wordt.

Het slachtoffer dat verzuimd heeft, vooraleer zich gereed te stellen tot schieten, na te gaan of er geen pasafgeschoten pijl aan het neervallen was, is door die nalatigheid de eenige rechtstreeksche oorzaak van het ongeval.

Van de Putte t/ Seeders en Bohyn.

Gezien het vonnis gevoegd verstek verleend den 12 October 1933 in behoortlijk geboek afschrift voorgebracht;

Overwegende dat gezegd vonnis aan verweerder Pieter Edmond Seeders, Arsenaalwerker, te St Pauwels, Potterstraat, behoorlijk werd beteekend en hij regelmatig hendaagvaard werd, dit alles bij gedoekt exploit van deurwaarder Eug. De Valck te St Gillis Waes, den 8 November 1933;

Overwegende dat op voet van art. 153 Wetboek van burgerlijke rechtspleging en op tegenspraak recht dient gedaan te worden en aanzien van al de partijen.

Ten gronde :

Gehoord aanlegger en de verweerder die avoué hebben gesteld ;

Gezien de stukken ;

Overwegende dat op 21 Juni 1931, aanlegger, die deel nam aan eene wipschieting uitgeschreven door de wipmaatschappij St Sebastiaan te St Gillis-Waas boven het rechter oog is getroffen geweest door een neervallenden pijl, door Seenders afgeschoten, dat zoo Van de Putte zijn rechter oog heeft verloren ;

Overwegende dat aanlegger, Seenders en tevens de leden der Maatschappij St Sebastiaan heeft gedaagd om ze als verantwoordelijk voor dit ongeval solidair te doen veroordeelen tot betaling eener som van 155.641,40 fr. ten titel van schadeloosstelling.

Overwegende dat dus de eisch is gesteund op art. 1382 en 1383 B. W. ;

Overwegende dat de daad waarvan spraak in deze artikelen bestaat in eene uiting van 's menschen bedrijvigheid, tijdens wier verloop en door wier voltrekking rechtstreeks aan een ander schade wordt toegebracht ; dat de wet aan een ieder de strenge verplichtingen oplegt in geener deelen de integriteit van eens anders persoonlijkheid te schenden, derwijze dat de daad welke de integriteit rechtstreeks schendt, onrechtmatig is en bijgevolg, normaal op zich zelf de schuld uitmaakt waarvan naar luid van art. 1382 B. W. de dader de schadelijke gevolgen moet herstellen ;

Overwegende anderzijds dat ingevolge een algemeen rechtsbeginsel de verantwoordelijkheid geheel of ten deele wegvalt, wanneer deze die de schadelijke daad heeft gepleegd, het bewijs aanbrengt dat die daad geheel of ten deele in oorzakelijk verband staat met eene onvoorzichtigheid of eene nalatigheid van den benadeelde zelf (Dendermonde 29-10-32 Pas. 1933 - III - 3) ;

Overwegende dat het afschieten van den pijl rechtstreeks de integriteit van aanleggers persoon heeft geschonden, zoodat Seenders als verantwoordelijk moet worden gehouden, tenzij er zoude bewezen zijn dat de oorzaak van het ongeval uitsluitelijk te vinden is in de onvoorzichtigheid of de nalatigheid van het slachtoffer ;

Overwegende dat wanneer de schade niet wordt veroorzaakt door een uiting van 's menschen bedrijvigheid, maar door iets dat op het oogenblik van het ontstaan der schade niet aan 's menschen bedrijvigheid was onderworpen art. 1383 B. W. als oorzaak waaruit de verbintenis tot vergoeding spruit, eene onvoorzichtigheid of eene nalatigheid aanduidt waardoor dit iets schadelijk of hinderlijk werd gemaakt, en waarvan het bewijs ten laste valt van dezen die het herstel der schade vordert. (Dendermonde, 29-10-32 Pas. 1933 III - 3.)

Overwegende dat de schade waarover Van De Putte zich beklaagt niet veroorzaakt is geweest door eene rechtstreeksche bedrijvigheid van de leden der Wipmaatschappij zoodat tegenover deze verweenders, aanlegger ten hunnen laste eene onvoorzichtigheid of eene nalatigheid, als oorzaak van het ongeval moet bewijzen ;

Overwegende dat degenen die deel nemen aan een sport waarvan het beoefenen een zeker gevaar medebrengt, de verplichting aangaan zich zelven te vrijwaren, voor zooveel het sport beoefend wordt volgens de regels van het spel ;

Overwegende dat ieder schutter dus zijn aandacht moet vestigen op het neervallen der pijlen, als hij op eene plaats staat waar deze kunnen terecht komen ;

Overwegende dat Van de Putte vooraleer zich gereed te stellen tot schieten, zich moest verzekeren of er geen pas afgeschoten pijl aan het neervallen was, dat hij dit heeft verzuimd en dat deze nalatigheid de eenige rechtstreeksche oorzaak is van het ongeval ;

Overwegende dat aanlegger daartegen aanhaalt : 1) dat hij Seenders niet heeft kunnen zien ; 2) dat er geen beschermend vlechtwerk was ; 3) dat de roeper der Maatschappij St Sebastiaan het peloton van St Gillis-Waas, waarvan Van de Putte deel uitmaakt, ontijdig en te vroeg heeft opgeroepen ; 4) dat door ieder schutter 0,25 fr. betaald is geweest, als verzekeringspremie tegen ongevallen ;

Overwegende dat aanlegger zelf lid is van de maatschappij St Sebastiaan en dus de ligging en gelegenheid der plaats waar de schieting gegeven was, zeer goed kende ; dat boven de plaats waar er geschoten wordt er onmogelijk een vlechtwerk kan geplaatst worden, en dat het gebrek van bescherming op die plaats dan ook van wege schutters eene bijzondere aandacht vergt, dat noch de vroegtijdige oproep van het peloton van St Gillis-Waas, noch de plaats waar Seenders zich bevond bij het afschieten van den pijl, de verplichting bij aanlegger verminderde of wegnam oplettend te zijn op het vallen der pijlen ; dat die omstandigheden niet kunnen aanzien worden als zijnde de oorzaak van het ongeval ; dat, integendeel, het ongeval uitsluitelijk te wijten is aan de onoplettendheid van het slachtoffer ;

Overwegende dat het betalen eener verzekeringspremie van 0,25 fr. aanleiding kan geven tot eene vordering strekkende tot het uitvoeren eener verzekeringsovereenkomst maar niet tot een eisch gesteund op artikels 1382 en 1383 B. W. ;

Om deze redenen,

De Rechtbank,

rechtdoende, verleent herhaald verstek tegen verweerder Peeters Edmond Seenders, hierboven genoemd, en rechtdoende op tegenspraak ten aanzien van al de partijen, verleent akte aan verweerders hiervan dat zij den eisch in elk zijner punten ten opzichte van elke partij en persoon in zake op meer dan 100.000 fr. voor den aanleg schatten, alle verdere en tegenstrijdige besluitselen verwerpende en namelijk elk verder aanbod van bewijs door getuigen of door een deskundig onderzoek als noodeloos van de hand wijzende ;

Verklaart den eisch ongegrond, verwerpt hem ;

Verwijst aanlegger tot de kosten, ter uitzondering van deze gevallen op het vonnis gevoegd verstek, op zijne beteekening en op de herdagvaarding van verweerder Seenders, die door deze laatste zullen gedragen worden.

De Gerechtskosten op taxaat.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE BRUGGE

16 Augustus 1934.

Referendaris : M. Maertens.
Pleiters : Mters De Mal en Ghysaert.

BEVOEGDHEID. — NOODZAKELIJKHEID VAN AANDUIDING VAN ELEMENTEN OM DE BEVOEGDHEID TE KUNNEN VASTSTELLEN. — TERUGBETALING VAN ONTLEENDE GELDEN ONDER BEDING VAN TERUGKOMST TOT BETER VERMOGEN.

I. *Wanneer een handelaar de bevoegdheid der handelsrechtbank pleit omdat de schuld waarvan hem terugbetaling gevraagd wordt vreemd is aan zijn handel, dient hij het bestaan van omstandigheden te bewijzen waaruit de rechtbank den aard van de verbintenis kan afleiden.*

II. *Een geldleening met de clausule «terugbetaalbaar bij terugkomst tot beter vermogen» is een voorwaardelijke overeenkomst, waarvan de voorwaarde het bestaan van de leening treft, omdat het terugbetalen van de geleende gelden een bestanddeel is van de leening.*

De Rechtbank dient in geval van betwisting een deskundige aan te stellen om den geldelijken toestand van den schuldenaar te onderzoeken.

Wwe Van den Bruel t/Marivoet

Aangezien eischeres de terugbetaling van 15.000 frank geleend geld opwordert, met de overeengekomen kroozen van 7,50 % sedert 8 October 1930 ;

Aangezien verweerder de onbevoegdheid van de rechtbank opwerpt beweerende dat hij de leening aangegaan heeft om het aandeel van zijne schoonzuster in de erfenis van zijne vrouws moeder over te nemen, oorzaak die vreemd is aan zijn handel ;

Aangezien eischer het vermoeden van handelsoorzaak inroept, omdat verweerder hotelhouder is ;

Dat verweerder's aanbod om te bewijzen dat het een burgerlijke schuld geldt, ter zaak niet hoort en niet ontvankelijk is, omdat hij het bestaan van omstandigheden zou moeten bewijzen, waanuit de rechtbank den aard van de verbintenis kan afleiden ;

Ten gronde :

Aangezien verweerder opwerpt dat de leening aangegaan met het beding van terugbetaling bij beter vermogen — à régler à meilleure fortune — een leening is onder opschonsende voorwaarde ;

Aangezien het geval «van beter vermogen» eene onzekere gebeurtenis is en diensvolgens een voorwaarde ; dat de voorwaarde het bestaan van de leening treft, omdat het terugbetalen van de geleende gelden een bestanddeel is van de leening ;

Aangezien een deskundig onderzoek noodig blijkt om te weten of verweerder bekwaam is om al zijn schulden te betalen ;

Aangezien de overeengekomen voorwaarde op de kroozen niet draagt, die verschuldigd zijn onder aftrek eener som van 500 frank in het begin van 1934 betaald ;

Om deze redenen,

De rechtbank benoemt den heer Alfons Maertens als deskundige met last te onderzoeken indien verweerder vermogend genoeg is om al zijn schulden te betalen ;

Om na het indienen van het verslag, gewezen te worden als naar rechten ;

Veroordeelt verweerder tot het betalen der kroozen aan 7,50 % sedert 8 October 1930, onder aftrek van 500 frank betaalde afkorting ;

Kosten voorbehouden ;

Vonnis uitvoerbaar bij voorraad en zonder borg niettegenstaande elk verhaal.

BOETSTRAFFELIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

6e Kamer. 22 November 1933.

Eenige Rechter : M. Anthonis.
Pleiter : Mter Waffelaert.

SOCIALE WETGEVING. — ZONDAGRUST. — OVERMACHT. — STOOMSCHIP. — DROOGE DOK. — HERSTELLINGEN. — GEEN OVERTREDING.

Wanneer door omstandigheden onafhankelijk van den wil van den werkgever, deze gedwongen wordt door een geval van heikracht om op Zondag te doen arbeiden, is er geen overtreding van de wet op de Zondagrust.

Op. Min. t. D. P.

Aangezien de debatten ter zitting bewezen hebben dat het hier ging over een stoomschip dat tengevolge eener aanvaring op de Schelde belangrijke avarijen had opgelopen welke eene onmiddellijke herstelling vereischten.

Aangezien te dien einde het schip in de drooge dok moest opgenomen worden, dat de betichte al zijne voorzorgen had genomen dit schip in de drooge dok te laten vanaf Zaterdag morgend om gedurende dien dag nog tot het uitbranden der platen te kunnen overgaan, en alzoo het werk voor herstelling te bereiden voor den Maandag morgend.

Aangezien tengevolge van omstandigheden onafhankelijk van betichte de intrede in de drooge dok maar gebeuren kon in den namiddag en dat de noodige tijd ontbrak om het uitbranden dien dag te voltooiën, dat de werkploegen om het herstellingswerk aan te vatten voor den Maandag waren opgeroepen en zoodoende bij heikracht gedwongen tot het voorbereidend werk des Zondags werd overgegaan.

Aangezien bijgevolg de toepassing van artikel 3 al. 1 en 3 van de wet van 17 Juli hier door betichte ingeroepen, van toepassing zijn.

Om deze Redenen,

Spreekt de Rechtbank betichte vrij. Stelt hem buiten zaak zonder kosten.

BOETSTRAFFELIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

8e Kamer. — 22 November 1933.

Voorzitter : M. De Baer.
Rechters : MM. Verstraete en Van Mieghem.
Openbaar Ministerie : M. Van Hille.

VERKEER. — VERBREEDING VAN DEN RIJWEG. — EENHEID VAN DEN WEG.

Wanneer een rijweg werd verbreed door bijvoeging van een nieuwe strook gekasseide weg moet dit

alles als een geheel aanschouwd worden en niet als twee deelen van den weg.

Op. Min. en D. B. t. L.

Aangezien het vaststaat dat de gekasseide rijbaan, waar het ongeval plaats greep een breedte van 9.70 meter meet, buiten een asscheweg van 1.80 meter, meest dienstig als velobaan ;

Aangezien het zichtbaar en algemeen bekend is dat de oude kasseiweg van de Yzerstraat ten gevolge van het druk verkeer is moeten verbreed worden en dat daarom de aardeweg liggende langs den kant der gebouwen gekasseid geweest is ;

Aangezien er daarvoor hoegenaamd geen redenen bestaan om die baan in twee te verdeelen; dat bijgevolg het stelsel van de burgerlijke partij volgens hetwelk zij den rechterkant zou gehouden hebben omdat zij op den rechterkant van den ouden kasseiweg zou gereden hebben niet aanneembaar is; dat die twee gedeelten van de baan slechts als één kasseiweg dienen aanzien te worden en bijgevolg burgerlijke partij verplicht was op den uitersten rechterkant der straat te rijden; dat die verplichting zich des te meer opdrong dat op den linkerkant van de burgerlijke

partij de afsluiting van 4 m. breedte op 8 m. lang den kasseiweg versperde en bijgevolg met langs die afsluiting te rijden gelijk zij het deed, zij alle verkeer uit tegenovergestelde richting belemmerde ;

Aangezien uit het onderzoek blijkt dat het ongeval slechts toe te wijten is aan de onachtzaamheid van het slachtoffer zelf en bijgevolg de betichting als niet bewezen dient aanzien ;

Om deze beweegredenen en bij toepassing van artikels 369, Wetboek van Strafvordering, 4 Wet 23 Oogst 1919, door den Voorzitter aangeduid.

Rechtdoende bij tegenspraak.

Spreekt betichte vrij en stelt hem buiten zaak zonder kosten.

Rechtdoende op de besluiten der burgerlijke partij:

Aangezien ten gevolge der vrijspraak van betichte de correctionneele rechtbank onbevoegd is te kennen over de eischen der burgerlijke partijen.

Wijst de Rechtbank de burgerlijke partijen af van hunne eischen onbevoegd zijnde en veroordeelt ze ieder tot de helft der kosten van het proces, beloopende in het geheel tot de som van 541,87 fr.

WETGEVING

VOLMACHTEN-WET

WET VAN 31 JULI 1934 WAARBIJ AAN DEN KONING BEPAALDE MACHTEN WORDEN TOEGEKEND MET HET OOG OP HET ECONOMISCH EN FINANCIËEL HERSTEL EN DE VERMINDERING VAN DE OPENBARE LASTEN.

Artikel 1. De Koning kan door middel van besluiten, waarover in Ministerraad werd beraadslaagd en beslist, met het oog op het economisch en financieel herstel en de vermindering van de openbare lasten, doch met uitsluiting van elke wijziging in het munstatuut :

I.

a) De wetten betreffende de belastingen, taxen en cijzen geheven ten bate van den Staat wijzigen of aanvullen, en inzonderheid den grondslag, de wijze van inning en het bedrag van de belastingen herzien, de procedure op administratief gebied evenals in betwiste zaken omwerken, alle gepaste maatregelen treffen om het bedrog te beteugelen.

De bedragen rechtsgeldig maken welke, in 1933 en 1934, werkelijk werden toegepast ter zake van nationale crisisbelasting ;

b) Alle thesauriehandelingen doen, binnenlandsche of buitenlandsche leningen op langen en op korten termijn aangaan, er de modaliteiten van regelen, alle daarmee verband houdende fiscale vrijstellingen bepalingen, alle terugbetalingen bewerkstelligen ;

c) De wetgeving betreffende de bezoldigingen, subsidiën, vergoedingen en toelagen van allen aard die, geheel of ten deele, ten laste komen van den Staat, van de openbare besturen en instellingen of die van openbaar nut van de met een opdracht bekleede of onder toezicht staande organismen, wijzigen of aanvullen, daarbij rekening houdende met de werkelijke levensduurte en met het bestaanminimum bepaald in verband met hun onderscheidene bestanddeelen, zich daarbij latende leiden door alle desbetreffende belangen en daarvoor alle dienstige inlichtingen en adviezen inwinnen, alle cumulatie verbieden of wettelijk regelen, alle statutaire of niet statutaire regelen betreffende inrichting, werking, bevoegdheid en procedure te dier zake

wijzigen of aanvullen, met inbegrip van de termijnen van verjaring en van verval ;

d) Alle maatregelen nemen tot herinrichting en samenordering van het stelsel der pensioenen ten laste van de weduwen- en weezenkassen ;

e) De wetgeving op de comptabiliteit van den Staat, van de provinciën, van de gemeenten en van de openbare inrichtingen en die van openbaar nut, van de met een opdracht bekleede of onder toezicht staande organismen, wijzigen of aanvullen, zonder echter inbreuk te maken op de voorrechten of op de middelen van toezicht van het Rekenhof.

II.

De door de bestaande wetten aan de provinciën en aan de gemeenten opgelegde lasten verminderen ; de wetsbepalingen ter zake van verhaal tegen de beslissingen van de provinciale of gemeentelijke overheden wijzigen of aanvullen, wat betreft de goedkeuring der begrotingen en der rekeningen.

III.

a) Het gespaand vermogen beschermen door middel van passende maatregelen om het vertrouwen te versterken in de organismen die er beroep op doen, de mogelijkheden om krediet te verkrijgen verzuimen en de voorwaarden waaronder het wordt verkregen, vengemakkeliijken, de effecten- en handelsbeurzen, het beroep van wisselagent en het stelsel van de exceptie van spel ter zake van beursverhandelingen, regelen.

b) Ten einde 's Lands economie de voordeelen van een samengeordende bedrijvigheid te doen genieten, het tot stand komen van economische veldgroeperingen bevorderen ; gebeurlijk, in de maat waarin het algemeen belang dit vereischt, in een bepaalden tak, tot al de producenten of voortverkoopers, de verplichtingen uitbreiden, welke vrijwillig door een onbetwistbare meerderheid aangegaan wendden.

c) De wetgeving op de benamingen van oorsprong en op de aanwijzingen van herkomst, op de fabrieks- en handelsmerken en op den nijverheidseigendom in het algemeen, in overeenstemming brengen met de huidige noodwendigheden.

d) De producenten, handelaars en verbruikers bescher-

men tegen alle practijken die mochten afbreuk doen aan de normale voorwaarden der mededinging.

e) De tusschenkomst van de regeering ter zake van delcredere uitbreiden en vergemakkelijken.

f) Alle maatregelen treffen om een beterkoopse exploitatie en een betere samenordering van alle soort van vervoermiddelen te bereiken.

g) Alle maatregelen treffen om de aanpassing te bevorderen van den prijs van de woongelegenheden en van onontbeerlijke producten aan de huidige economische omstandigheden.

De eventuele verbreking van de overeenkomsten, waarbij periodieke verstrekkingen bedongen zijn, namelijk op het stuk van huurovereenkomsten en geldleeningen, onder billijke voorwaarden mogelijk maken.

De wetgeving betreffende de vereffening van de vennootschappen, het uitstel, het akkoord en het faillissement wijzigen en aanvullen.

h) Alle maatregelen nemen om aan de onvrijwillige werklozen arbeid te bezorgen en om hun vakwederopleiding te verzekeren.

Op de wegenwerken, waartoe besloten werd tot bestrijding van de werkloosheid, de door de wet van 3 Januari 1934 ingevoerde onteigeningsprocedure toepassen.

IV.

Alle maatregelen treffen tot het voorkomen en het straffen van alle daden die 's lands krediet mochten doen wankelen.

V.

Zoo daartoe aanleiding bestaat, de toepassing van de krachtens deze wet getroffen schikkingen verzekeren, door alle burgerlijke, fiscale of strafrechtelijke sancties, die alleen uit correctionele of politiestrafpen kunnen bestaan.

Art. 2. De bij deze wet aan den Koning verleende machten eindigen bij het verstrijken van een termijn van zes maanden. Op dat oogenblik, wordt aan de Kamers verslag uitgebracht over de door de regeering getroffen maatregelen.

De regeering zal, terzelfder tijd, bij het parlement een wetsontwerp aanhangig maken, tot bekrachtiging van de koninklijke besluiten genomen in uitvoering van littera a, eerste alinea, van I van het eerste artikel van deze wet.

Art. 3. Deze wet treedt in werking den dag van haar bekendmaking in den Moniteur.

Kondigen de tegenwoordige wet af, bevelen dat zij met 's Lands zegel bekleed en door den Moniteur bekendgemaakt worde.

HYPOTHECAIR MORATORIUM

WET VAN 27 JULI 1934 HOUDENDE TOELATING OM UITSTEL TE VERLEENEN AAN DE HYPOTHECAIRE SCHULDENAARS

Artikel 1. De schuldenaar die ongelukkig en te goeder trouw is, wiens schuld gewaarborgd wordt door een hypotheek of door een voorrecht op vast goed en die voortvloeit uit een akte of een overeenkomst gedagteekend vóór 1 Juli 1934, kan uitstel vragen voor de betaling der hoofdsom, der renten en gevolgen der schuldvordering, tenzij de verbetering van zijn toestand onmogelijk blijkt.

Het uitstel mag de drie jaar niet overschrijden.

Ingeval, daarenboven, dit uitstel den duur van de inschrijving van hypotheek of voorrecht mocht overschrijden, zal de rechtbank uitdrukkelijk het voordeel van het uitstel na dezen duur afhankelijk stellen van de vernieuwing der inschrijving, ten minste zes maanden vóór het verstrijken der inschrijving.

Voor de toepassing dezer wet, wordt rekening gehouden met het uitstel dat vroeger aan den schuldenaar mocht zijn toegestaan.

Art. 2. De rechter doet uitspraak naar billijkheid. Hij houdt rekening met den toestand zoowel van den schuldeischer als van den schuldenaar en neemt, namelijk, in aanmerking de verplichtingen welke de schuldeischer op zich heeft genomen wegens of naar aanleiding van de akte of de overeenkomst waaruit de hypothecaire of bevoorechte schuld voortkomt.

Desnoods, kan de rechter het bewilligen van het uitstel afhankelijk maken van het stellen van aanvullende waarborgen die hij gelast.

Art. 3. Het uitstel moet, op straffe van nietigheid, aan de rechtbank aangevraagd worden vóór 31 December 1935. De eisch is niet meer ontvankelijk zoo hij door den schuldenaar wordt ingediend, ter zake van beslag op onroerend goed, meer dan vijftien dagen na de aanzegging van het beslag en, in geval van beding van dadelijke uitwinnig, meer dan vijf en veertig dagen na het bevel.

Het bevel voorzien bij de artikelen 14, 15 en 90 van de wet van 15 Augustus 1854 moet, op straffe van nietigheid, bovenstaande bepaling weergeven.

Indien het schepen en vaartuigen betreft, zal de eisch niet meer ontvankelijk zijn, zoo hij wordt ingediend meer dan acht dagen na de aanzegging van het bevel, in geval van beslag tot tenuitvoerlegging of van beslag tot bewaring, in beslag van tenuitvoerlegging omgezet. In geval van beding van dadelijke uitwinnig, zal de eisch niet meer ontvankelijk zijn indien hij wordt ingediend meer dan acht dagen na de aanzegging van de inbezitstelling.

Het bevel voorzien bij de artikelen 11 en 24 van de wet van 4 September 1908, alsmede het proces-verbaal van vergelijking voorzien bij artikel 14 van gezegde wet, moeten, op straffe van nietigheid, de bepalingen van de vorige alinea weergeven.

Geldt het onroerende goederen, dan wordt de eisch, door dagvaarding, gebracht vóór de rechtbank van eersten aanleg binnen welker gebied het belaste goed is gelegen en, zoo er meerdere waste goederen zijn, vóór de rechtbank binnen welker gebied het goed is gelegen, dat het hoogste kadastraal inkomen heeft.

Geldt het schepen en vaartuigen, dat wordt de eisch, behoudens andersluidende bepaling, vóór de rechtbank gebracht, in welker gebied het schip of het vaartuig ingeschreven werd.

Wanneer beslag op onroerend goed werd gelegd of wanneer het aan den verkoop bij dadelijke uitwinnig voorafgaand bevel werd beteekend, is de rechtbank van de plaats van het beslag of de bevoegde rechtbank om over de tusschengeschillen van de dadelijke uitwinnig uitspraak te doen bevoegd om kennis te nemen van de aanvraag om uitstel.

De rechtbank zal vervolgen en vonnissen als in summier zaken.

Art. 4. De aanzegging van de dagvaarding schorst de rechtspleging tot beslag op onroerend goed, of van beslag tot tenuitvoerlegging zoo het schepen of vaartuigen geldt, alsmede de tenuitvoerlegging bij dadelijke uitwinnig, zoolang niet werd beslist over de aanvraag tot uitstel.

Art. 5. Krachtens de bewilliging van een uitstel aan den schuldenaar, wordt deze van rechtswege ontslagen van de vervallenverklaringen en van de straffen voorzien bij de overeenkomst in geval van wanbetaling of van laattijdige betaling.

Deze vervallenverklaringen en deze straffen worden evenwel opgelopen zoo de schuldenaar de bij den rechter bepaalde termijnen niet in acht neemt.

Deze wet is niet van toepassing op de verkoopsbepalingen wegens venzuim op het stuk van veilingen van vaste goederen.

Art. 6. Alle bedingen en bepalingen van de akte voorzien bij het eerste artikel, die in strijd mochten zijn met de bepalingen dezer wet, worden geacht niet geschreven te zijn.

Art. 7. Deze wet is uitvoerbaar van den dag af na hare bekendmaking.

Overgangsbepaling.

Art. 8. In de gevallen waarin een rechtspleging van tenuitvoerlegging werd aangevangen op het oogenblik dat deze wet van kracht wordt, kan uitstel worden verleend: ter zake van beslag op onroerend goed tot op het oogenblik van de geldigverklaring van het beslag en, in geval van beding van dadelijke uitwinning tot op het oogenblik van den verkoop; indien het schepen en vaartuigen betreft, tot op het oogenblik van de aanwijzing van den ministerieelen ambtenaar die met den verkoop werd belast, en, in geval van beding van dadelijke uitwinning, tot op hetzelfde oogenblik en tot uiterlijk zes maanden te rekenen van de aan den schuldeischer gedane aanzegging of van de laatste bekendmaking van het bevelschrift, van het vonnis of van het arrest waarbij de inbezitstelling wordt gelast.

Kondigen de tegenwoordige wet af, bevelen dat zij met 's Lands zegel bekleed en door den « Moniteur » bekend gemaakt worde.

WET VAN 27 JULI 1934 TOT WIJZIGING EN AANVULLING VAN ARTIKEL 1907 VAN HET BURGERLIJK WETBOEK BETREFFENDE DEN INTEREST KRACHTENS OVEREENKOMST

LEOPOLD III, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.

De Kamers hebben aangenomen en Wij bekrachtigen hetgeen volgt:

Artikel 1. Artikel 1907 van het Burgerlijk Wetboek wordt gewijzigd als volgt:

« Art. 1907. De interest is wettelijk of krachtens overeenkomst. De wettelijke interest wordt bij de wet bepaald. De interest krachtens overeenkomst mag den wettelijken te boven gaan, telkens als de wet dit niet verbiedt.

» In de overeenkomsten van geldleeningen door middel van annuïteiten terugbetaalbaar, moeten de rentevoet en het voor de wederherstelling van het kapitaal bepaalde bedrag, vastgesteld worden door afzonderlijke bedingen van de akte.

» In geen geval mag de verhooging van het interestbedrag wegens uitstel van betaling, een half ten honderd 's jaars op het verschuldigd gebleven kapitaal overschrijden.

» Bij gebreke van bepaling van het bedrag der rente, door een bijzonder beding der leenovereenkomst, zal dit bedrag datgene zijn, dat door de wet is bepaald en door den ontleener zal, als provisie of als bijkomende vergelding, geen som verschuldigd zijn.»

Art. 2. Na artikel 1907 van het Burgerlijk Wetboek wordt een nieuw artikel ingevoerd, luidende als volgt:

« Art. 1907bis. Bij geheele of gedeeltelijke afbetaling van een leening op interest, kan, in geen geval, van den schuldenaar, buiten het terugbetaald kapitaal en de verschenen interesten, een vergoeding wegens wederbelegging worden gevorderd, van een hooger bedrag dan zes maanden interest, berekend op de terugbetaalde som, tegen het in de overeenkomst bepaald bedrag.»

Kondigen de tegenwoordige wet af, bevelen dat zij met 's Lands zegel bekleed en door den « Moniteur » bekend gemaakt worde.

WET VAN 27 JULI 1934 TOT WIJZIGING VAN ARTIKEL 20, 5°, VAN DE WET VAN 16 DECEMBER 1851 OP DE VOORRECHTEN EN HYPOTHEKEN, EN VAN ARTIKEL 546 VAN HET WETBOEK VAN KOOPHANDEL (Wet van 16 April 1851 op de faillissementen)

LEOPOLD III, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.

De Kamers hebben aangenomen en Wij bekrachtigen hetgeen volgt:

Eenig artikel. De navolgende wijzigingen worden aangebracht aan de alinea's 3 en 4 van artikel 20, 5°, van de hypotheekwet van 16 December 1851 en aan de alinea's 2 en 6 van artikel 546 van het Wetboek van Koophandel:

I. In alinea 3 van 5° van artikel 20 van de hypotheekwet van 16 December 1851 worden de woorden « twee jaren » vervangen door de woorden « vijf jaren ».

II. In alinea 4 van denzelfden tekst worden de woorden « twee jaren » vervangen door de woorden « vijf jaren ».

III. In alinea 2 van artikel 547 van het Wetboek van Koophandel worden de woorden « twee jaren » vervangen door de woorden « vijf jaren ».

IV. In alinea 6 van hetzelfde artikel worden de woorden « twee jaren » vervangen door de woorden « vijf jaren ».

Kondigen de tegenwoordige wet af, bevelen dat zij met 's Lands zegel bekleed en door den « Moniteur » bekend gemaakt worde.

NECROLOGIE

MEVROUW LOUIS ELEBAERS

Na het verschijnen van het laatste nummer van onzen vorigen jaargang, vernamen wij de smartelijke tijding van het overlijden van Mevrouw Louis Elebaers, echtgenoot van onzen beheerder en zuster van onzen confrater Mter Herman De Jongh, voorzitter van onzen beheerraad, en Mter René De Jongh.

Na een lange en pijnlijke ziekte is Mevrouw Elebaers op nog jeugdigen leeftijd ontruikt aan de liefde van haar knoost en haar familie. Dit verscheiden heeft de leden der Antwerpsche balie en magistratuur met pijnlijke ontroering geslagen. De lijkdiens van de overledene werd door een overgroot getal advocaten en magistraten bijgewoond.

Moge het innig medevoelen van hun ontelbare vrienden voor Mter Elebaers en voor de diepbedroefde familie De Jongh een troost zijn in den harden slag die hen heeft getroffen.

Het Rechtskundig Weekblad neemt innig deel in hun rouw.

Mter ALBERT MAETERLINCK

In het begin der rechterlijke vacantie kwam ons onverwacht het bericht toe van het overlijden van Mter Albert Maeterlinck. Niets had dit plotseling heengaan laten voorzien. Enkele dagen vóór zijn afsterven had Mter Maeterlinck nog op het Gerechtshof de rouwhulde bijgewoond die gebracht werd aan de nagedachtenis van Mter Bauss. Hij leek toen nog zoo gezond en sterk, zijn rijzige elegante gestalte leek zoo vol levenskracht, dat niemand had durven vermoeden dat hij enkele dagen nadien Mter Bauss, met wien hij samen zijn vijftigjarig beroepsjubileum gevierd had, zou hebben gevolgd in den dood.

Mter Maeterlinck was een van de grootste figuren der Antwerpsche balie. Oud-stokhouder, ontelbare malen lid van den Tuchtraad, werd hij door al zijn confraters geëerbiedigd en bemind, niet slechts om zijn zeer groote bekwaamheid, doch vooral om zijn rechtschapen karakter, zijn edele levensopvatting, zijn minzamen omgang en zijn groote goedheid.

Gedurende zijn lange loopbaan is hij aan de Antwerpsche balie de groote specialist geweest van de belangrijke handels- en zeevaartzaken, waarbij hij steeds de gelegenheid vond zijn groote kennissen en zijn zeer bijzondere gaven te doen gelden. Zijn loopbaan laat in onze balie het schitterend spoor achter van de pleïade vooraanstaande juristen die door hem gevormd werden.

Tier zitting van de vacatiekamer werd aan de nagedachtenis van Mter Maeterlinck een roerende rouwhulde gebracht, waarop de heer Voorzitter Heimburger, een menkwaardige rede uitsprak.

Het Rechtskundige Weekblad betuigt aan de familie van den overledene zijn diepgevoeld rouwbeklag.

BIBLIOGRAPHIE

Dr. JAN G. A. WILMS

Over schenkingen tusschen echtgenooten in het Romeinsch recht. Fasc. I: De oorsprong van het schenkingsverbod. (Gent, 1934.)

In deze aflevering, die blijkbaar slechts een onderdeel vormt van een breeder gedachte verhandeling over schenkingen tusschen echtgenooten in het Romeinsche recht, behandelt Dr. Wilms de interessante vraag omtrent den oorsprong van het schenkingsverbod, zooals we dat voor echtgenooten aantreffen in het *ius romanum*. 't Geldt hier een kwestie, die niet enkel romanisten en klassieke philologen, doch ook hedendaagsche juristen belang inboezemt. Immers, in de wetgevingen van dezen tijd vinden we de sporen van de Romeinsche verbodsbepalingen terug, al is het waar, dat de verbodsbepaling hier en daar haar felheid en onvoorwaardelijkheid verloren heeft. Typisch is wel de bepaling van het Belgisch Burgerlijk Wetboek, waar in artikel 1096 gezegd wordt:

Alle schenkingen, tusschen echtgenooten gedaan tijdens het huwelijk, zijn altijd herroepelijk, ofschoon zij schenkingen onder de levenden werden genoemd.

De herroeping kan door de vrouw gedaan worden, zonder machtiging van den man of van het gerecht.

Die schenkingen zijn niet herroepen door de geboorte van kinderen.

Men zal moeten toegeven, dat de naklank van het Romeinsch recht hier al uitermate zwak geworden is. Anders staat het bij het Nederlandsche recht, waar artikel 1715 van het Burgerlijk Wetboek in het eerste lid luidt: «Schenkingen tusschen echtgenooten, staande huwelijk gedaan, zijn verboden.» Deze korte verwijzingen mogen voldoende zijn om aan te toonen, dat het onderzoek van Dr. Wilms ongetwijfeld nog steeds actualiteit bezit, ondanks het feit, dat er tusschen heden en ontstaan van het schenkingsverbod tusschen echtgenooten een geschiedenis ligt van eeuwen.

Laten we aan de vaststelling der actualiteit aanstonds deze andere toevoegen, dat we deze studie met zeer veel voldoening gelezen en bestudeerd hebben, al zou het vaker keeren van den befaamden *stilus* bij den finishing touch de fraaiheid en gaafheid van taal en stijl zeker ten goede gekomen zijn. Wat we in deze monographie vooral waardeeren, is de logische opzet, de methodische juistheid, de ernst bij de documentatie. De schrijver heeft er zich blijkbaar een eerezaak van gemaakt om de verschillende meningen over dit vraagstuk de volle maat zijner waardeering te schenken. Hij bestrijdt hen, die zijn meening niet deelen, fier en eerlijk.

Allereerst stelt Dr. Wilms het probleem, dat zich n.l. in de vraag toespist of het bedoelde schenkingsverbod zijn oorsprong vindt in het **gewoonterecht** dan wel in de **wet**. Dan volgen enkele teksten, waarop de verschillende sententies gebaseerd zijn. Aan de hand daarvan vat schrijver dan samen welke de **redenen**, de motieven waren, die blijkens de bronnen zelf bij het schenkingsverbod naar voren komen. Hij vermeldt er een drietal. Als vierde zouden we durven toevoegen: de reactie tegen het koophuwelijk van vroeger! Men wilde de gedachte aan wat eens was zoo veel mogelijk terzijde dringen, al heeft men aan de dos niet kunnen tornen. We meenen dit motief te mogen beluisteren in het slot van den Paulus-tekst, D. 24-1-2: *Sextus Caecilius et illam causam adiciebat, quia saepe futurum esset, ut discuterentur matrimonia, si non donaret is qui posset, atque ea ratione eventorum, ut venalicia essent matrimonia.*

In hoofdstuk IV worden dan de teksten scherper onder 't glas genomen, waarbij blijkt, dat tekst en verklaring reeds met eenige waarschijnlijkheid wijzen in de richting der gewoonterechtelijke herkomst van de prohibitie. Wanneer schr. er op wijst (blz. 21), dat **lex** ook wel betek-

kent rechtsvoorschrift in het algemeen, zou men zelfs nog verder kunnen gaan door een beroep te doen op die teksten, waar **lex** kennelijk beteekent gewoonte. (1)

Onder de romanisten, die zich met het vraagstuk der herkomst van de prohibitie bezig hielden, krijgt ALIBRANDI een zeer ruime plaats toegedacht in deze studie. Diens argumenten worden uitvoerig besproken en, steunend op de bronnen, weerlegd. We bevinden ons hier wel in het belangrijkste gedeelte van schrijvers verhandeling, omdat bij de bestrijding van Alibrandi tevens de gegevens verzameld worden, die Dr. Wilms tot het besluit voeren omtrent den gewoonterechtelijken oorsprong van het schenkingsverbod alsmede omtrent het tijdstip van het ontstaan der prohibitio. 't Zou inderdaad te ver voeren op schrijvers betoog tot in bijzonderheden in te gaan. Ook zou 't de grenzen dezer boekbespreking overschrijden, indien we aandacht wijdden aan de theoriën van Dumont, van Wetter, Hofman, Buckland, Brinz, Thayer e.a. (hoofdstuk VI).

In hoofdstuk VII komt Dr. Wilms tot zijn besluit, waar hij dan tevens de verschillende argumenten samenvat, die voor zijn opvatting pleiten. We veroorloven ons hier een opmerking. Waar schrijver zich beroept op de «*maiores*» (D. 24.1.31.7) ten bewijze zijner stelling, zouden we toch eenig voorbehoud willen maken. Deze uitdrukking **maiores** immer dwingt o.i. geenszins tot de gevogt-trekking, die schrijver maakt. Wanneer Proculus daar spreekt van de voorvaderen, dan kunnen dit net zoo goed **maiores** zijn levend naar gewoonterecht als **maiores** levend naar de wet in strukten zin. Stringenter zou 't betoog zijn, indien de tekst luidde: «*mores maiorum*», in plaats van **maiores** zonder meer.

Tenslotte nog dit. Nemen we aan, dat het schenkingsverbod een gewoonterechtelijken oorsprong heeft — en we meenen, dat schrijver in zijn betoog heel sterk staat — dan blijft tenslotte de vraag: hoe deze prohibitio in het gewoonterecht vasten voet gekregen heeft. Men zal dan ongetwijfeld mogen wijzen op de drie redenen, zooals we die op blz. 9 en volgende beschreven vinden. Maar zijn er wellicht nog andere beïnvloedende factoren werkzaam geweest? We noemden reeds de reactie tegen de gedachte aan een koophuwelijk. Zijn er nog andere? Een zorgvuldige bestudeering van de schrijvers-niet-juristen, wijsgeeren, literatoren en historici, zou wellicht een vruchtbaar veld kunnen vormen voor verder onderzoek. HIJMANS (2) zegt, dat niet met zekerheid is uit te maken hoe het bewuste verbod tot stand is gekomen. De mededeeling in D. 24. 1.1 komt hem onwaarschijnlijk voor en hij vervolgt dan: «want hoe zou gewoonterecht ooit een verbod kunnen scheppen.» Zeker, men zal gedragsregels, gericht op positief handelen, geboden dus, eerder aanvaarden als voortgekomen uit en behoorend tot het gewoonterecht. We zouden de meening van Hijmans in haar algemeenheid niet gaarne onderschrijven. Wel daarentegen zal men, zoodra een verbodsbepaling voortgekomen heet te zijn uit het gewoonterecht, zoo breed en zoo diep mogelijk dienen te fundeeren, zulks te meer, wanneer het gaat om een verbodsbepaling van zoo ingrijpende betekenis als de onderhavige. Vandaar de vraag of er elders, dus buiten de strikt juridische literatuur, geen verklaringsmogelijkheden zijn aan te boren.

Wie in de kwestie van den oorsprong van het schenkingsverbod belang stelt, hij zij jurist of philoloog, zal van deze frissche, vlot geschreven studie met graagte en met vrucht kennis nemen.

Hermesdorf.

Nijmegen, Juli 1934.

(1) Talloos zijn overigens de teksten waar **lex** niets anders beteekent dan: bepaling (clausule) van een overeenkomst.

(2) Mr. I. Henri Hijmans: Romeinsch Verbintenissenrecht (1927), blz. 151.

C. SMEESTERS EN G. WINKELMOLEN

Droit Maritime et Droit fluvial, Tome II, Deuxième édition, revue et augmentée, Bruxelles, Larcier, 1933.

De Belgische rechtsliteratuur is een interessant werk rijker geworden. Voor een niet gering deel een nieuw werk is inderdaad de door Smeesters en Winkelmolen bezorgde 2e uitgave van het werk van Smeesters over Zee- en Binnenvaartrecht. De eerste uitgave verscheen in 1912. Sedertdien heeft de wet van 28 November 1928 een grondige wijziging gebracht in het wettelijk statuut van het cognossement en werden de York-Antwerpen regels van 1890 omgewerkt tot de York-Antwerpen regels in 1924, waardoor het averij-grosse recht een nieuw uitzicht kreeg.

De wet van 1928 wijzigde op ingrijpende wijze artikel 91 van het tweede boek van het Wb. van Koophandel. Een breedvoerige studie wordt in deze nieuwe uitgave aan deze wijziging gewijd. De oorsprong, de algemeene kenmerken van de regeling, die een overname is van de Internationale Conventie voor de eenmaking van zekere regels in zake cognossementen, worden bestudeerd, waarna een uitgebreide en grondige ontleding volgt van de beginselen zelf.

De York-Antwerpen regels 1924 — in tegenstelling met de regels van 1890 (tesamen met den regel van Antwerpen 1903), die slechts een verzameling oplossingen van bepaalde hypothesen waren — vormen een werkelijk codex van de avarij-grosse regeling, waarin een bepaling van de avarij-grosse en algemeene principes aan de behouden gebleven vroegere regels voorafgaan. Het commentaar van deze nieuwe regels geven ons eenige der meest belangwekkende bladzijden der tweede uitgave.

De overige deelen van het boek hoefden niet een zoo diepe omwerking te ondergaan. Zij werden nochtans in ruime mate bijgewerkt: Recente jurisprudentie, verwijzingen naar vreemde auteurs en bronnen, rijker commentaar. Dit alles heeft echter voor gevolg dat uit dit tweede deel het verzekeringsrecht, het aanvaringsrecht en de studie van de beginselen van toepassing bij hulp en berging wegvallen: in een derde deel zullen zij behandeld worden. In het tweede deel worden zodoende behandeld: ligdagen en overligdagen, particuliere averij, de regels van artikel 91, de averij-grosse, het vervoer van passagiers en de bodemerij.

De grootste waarde heeft het werk van Smeesters en Winkelmolen zonder twijfel voor de praktijk. Het hoort thuis in de bibliotheek van elk jurist die zich met zeerecht moet bezighouden en het is een onmisbaren gids voor de rechters der koophandelsrechtbanken. In deze tweede uitgave wordt anderzijds een flinken stap gedaan om het boek ook tot een standaardwerk van doctrine te maken, zooals het Fransche werk van Ripert. Degelijk en betrouwbaar, breed opgevat en goed doordacht, verdient dit werk de grootste waardeering.

De wijzigingen die in de tweede uitgave voorkomen zijn van zulken aard dat ook de bezitters van de eerste uitgave niet mogen nalaten telkens eveneens de nieuwe editie na te slaan.

H. Jacob.

W. VAN HILLE, Docteur spécial en Histoire du Droit, Substitut du Procureur du Roi à Anvers.

Coutumes de la Ville et Comté de Messines. (Extrait du bulletin de la Commission Royale des Anciennes Lois et Coutumes de Belgique). Tome XIV, Fasc. I, 1934. (Imprimerie Administrative, Merxplas-Colonie.)

In de bekende uitgave, bezorgd door de Commissie voor oude wetten en costuymen, is een belangrijke bijdrage verschenen, die we danken aan het onvermoeibaar wetenschappelijk vorsch van den heer Substituut Willy Van Hille, die in de wetenschap der rechtsgeschiedenis een zoo vooraanstaande plaats heeft weten te verwerven door zijn

belangrijk werk « Le droit des gens mariés en Flandre à la fin de l'ancien régime ».

Schrijver heeft ditmaal de uitgave bezorgd van het costuymenboek der gemeente Meessen, dateerend van 1547. In een beknopte inleiding, die toch ten overvloede de groote belezenheid en bronnenkennis van schrijver doet uitschijnen, wijst de Heer Van Hille op de zeldzaamheid der documenten betreffende deze gemeente, waarvan de archieven door allerlei omstandigheden vernield werden. De tekst, door schrijver gepubliceerd, slaat terug op twee volstrekt gelijkaardige bronnen, namelijk een handschrift uit de collectie Menghelymck in de afdeling der handschriften der Koninklijke Bibliotheek, alsook een handschrift betreffende op de archieven te Brugge. Wij vernemen in de inleiding de beknopte geschiedenis van beide handschriften. Schrijver heeft vander gezongd voor een tafel, waarin de bonte stof, die in de costuymen verwerkt is, ingedeeld wordt volgens onze hedendaagsche indeeling van het recht.

De gepubliceerde tekst, in de zoo bekoorlijke oud-Vlaamsche rechtstaal gesteld, is van aard evenzeer de nieuwsgierigheid van den leek te boeien als de strenge eischen van den wetenschappelijken vorscher voldoening te schenken.

Op het gebied der oude Vlaamsche rechtsterminologie mag ook deze uitgave niet uit het oog verloren worden.

Belangrijke notas en verwijzingen naar wetenschappelijke werken zijn aan de inleiding toegevoegd.

Deze uitgave is een uiterst belangrijke bijdrage tot de merkwaardige serie waarin ze is verschenen en ze doet eer aan den auteur wiens wetenschappelijke bedrijvigheid op het gebied der rechtsgeschiedenis bewondering afdwingt.

R. Victor.

HANS FALLADA.

Wie eens uit het schaftje eet... — Antwerpen, « De Sikkel », 1934. Ing. 41 fr., geb. 54,50 fr.

Ik heb dit boek tijdens mijn vacantie gelezen en ik kan niet nalaten de lectuur ervan ten eerste aan te bevelen aan al wie in betrekking staat met de rechterlijke wereld en vooral aan magistraten en advocaten. Het boek is nochtans geen juridisch werk. Het is een roman van de wereldliteratuur zoo'n reusachtig succes oogste met zijn gekend boek « Wat nu, kleine man ». Doch geen enkel juridisch werk is van aard om degenen, die zich bezighouden met de rechtsbedeeling, heftiger aan te grijpen en hen beter den dieperen ondergrond te doen inzien van de dagelijkse strafrechtspraktijk.

De roman geeft ons een brok uit het leven van een veroordeelde, Willy Kufalt, die eene gevangenisstraf heeft uitgeboet en na zijn vrijstelling in het leven staat beladen met den drukkenden last van zijn verleden.

De thesis van het boek is nu dat wie eenmaal met de gevangenis heeft kennis gemaakt, « wie eenmaal uit het schaftje heeft geëten », door de maatschappelijke omstandigheden zelf noodzakelijk gedreven wordt tot hervalling en uiteindelijk terug in de gevangenis moet aanlanden.

Wij maken in het werk kennis met de zeer bijzondere psychie van den vrijgelaten gevangene, waaromtrent onze practische juristen er zooveel verkeerde begrippen op nahouden. Kufalt wordt uit de gevangenis ontslagen en zijn beste verlangen is zich in de maatschappij een nieuw bestaan te verwerven. Helaas, zijn beste bedoelingen loopen te pletter tegen den onwrikbaren muur van het vooroordeel, dat het aan een ex-gevangene onmogelijk maakt zijn verleden te doen vergeten en een nieuwe plaats in de gemeenschap te verwerven. Door het uitboeten eener gevangenisstraf is de tol aan de maatschappij niet betaald. De schuld blijft steeds doorwegen en de eeuwigdurende dwingende sommatie van den schulddeischer leidt onweersstaambaar tot het failliet van een menschenleven.

Met een aangrijpend realisme wordt in het boek van Fallada het hopeloos pogen beschreven van den vrij-

gelaten gevangene Kufalt om te ontsnappen aan den steeds dreigenden greep der gevangenis. Zijn bittere avonturen zijn weergegeven met een eenvoudige natuurlijkheid, maar tevens met een zoo nijpende menscheijkheid als wij ze slechts in de groote psychologische meesterwerken vinden. En die hopeloze strijd eindigt in den fatalen terugkeer tot het gevang, waarin eindelijk de held van het boek wat berusting vindt, berusting die hem toeschijnt als een soort geluk.

Rechters en magistraten van het parket, die dagelijks dozijnen Kufalt's voor zich zien verschijnen, moeten dit boek lezen; het zal voor hen een brug bouwen tusschen de abstracte strafrechtswetenschap en de oneindige diepten der menscheijke ziel, die voor zoovelen van hen gesloten blijven.

Advocaten moeten het lezen omdat het hen de gevallen uit hun dagelijksche practijk oneindig beter zal doen begrijpen en op een hooger menscheijk plan zal doen stellen.

Psychiaters, criminologen, leden der reclasseering, hun allen zal het boek nieuw licht bijbrengen bij het vervullen hunner taak, die door velen van hen zoo koel wetenschappelijk, doch van uit hooger menscheijk standpunt zoo oppervlakkig wordt begrepen.

Dat onze juristen voor een paar dagen hun wetenschappelijke werken even opzij leggen en dat ze het boek van Fallada ter hand nemen; niet alleen de strafrechtsbedeeling zou er ongetwijfeld heel wat bij te winnen hebben, doch vooral hun eigen menscheijk inzicht.

R. Victor.

Mr. MARCEL WALCKIERS.

Le droit des auteurs et les exécutions publiques des œuvres musicales en Belgique. — Recueil des principales décisions de justice sur la matière. — Anvers, « Imprimerie du Centre », 1934.

Dit boek, samengesteld door Mr. Marcel Walckiers, bevat een rijke verzameling van rechterlijke beslissingen betreffende de toepassing der wet op het auteursrecht in verband met muzikale uitvoeringen.

De voornitgang der mechanische weergave van de muziek heeft op dit gebied een heele reeks juridische vragen doen ontstaan, die opgelost zijn geworden in ontelbare rechterlijke beslissingen. Mr. Walckiers heeft zich ten doel gesteld de meest belangrijke van die beslissingen te vereenigen, ze methodisch te klasseeren ons aldus een uitstekend beeld te geven van de levende evolutie van het auteursrecht.

Na enkele inleidende beschouwingen, heeft hij de rechtspraak gebundeld betreffende het oneigenlijke misdrijf, namelijk de wijze van weergave der muziek en de publiciteit. Hij groepeerd daarna die rechterlijke beslissingen, welke betrekking hebben op de namaking van muziek en geeft ons vander de belangrijkste vonnissen betreffende de verantwoordelijke personen, de berekening der schadevergoeding en de verschillende proceduur-kwesties die zich op dit domein voordoen.

In de practijk zal dit boek zeer groote diensten bewijzen. Het is dan ook alleen voor de practijk bedoeld en wil eigenlijk geen aanspraak maken op wetenschappelijke objectiviteit, daar het ongeveer uitsluitend die rechtspraak bundelt, die voordeelig is aan de aanleggers tot schadevergoeding in zake auteursrecht. Dat er ook wel wat afwijkende rechtspraak bestaat, is eenieder bekend, doch ik zal er volstrekt den auteur van het boek geen verwijt van maken deze rechtspraak te hebben veronachtzaamd, juist om reden, dat deze afwijkende rechtspraak oproeit tegen de stroom en trouwens indruischt tegen de bedoeling van den wetgever, die onbetwistbaar gewild heeft dat het artistiek patrimonium van den kunstenaar op de meest zekere en meest breede wijze zou beschermd worden.

Niettegenstaande reeds in 1886 de wet op het auteursrecht in voege is getreden, werd door sommige magistra-

ten dit nieuw domein van de « intellectuele rechten » nog steeds beschouwd als een nieuwigheid. Dat deze meening stilaan verdwijnt, blijkt ten overvloede uit de rijke rechtspraak, welke Mr. Walckiers in zijn boek heeft bijeengebracht.

Dit werk, handig en verzorgd uitgegeven, zal dienen geraadpleegd bij elke delicate vraag die zich op het gebied van het auteursrecht stelt.

R. Victor.

MEDEDEELINGEN

HET BURGERLIJK WETBOEK

De officieele commissie, die aangesteld werd om een vertaling in onze taal te bezorgen van de wetboeken, heeft thans Boek III, Titel V, van het Burgerlijk Wetboek voltooid (Huwelijkscontract en wederzijdsche rechten der echtgenooten).

Dit stuk zal bij den uitgever L. J. Kryns, te Brussel, in boekvorm verschijnen, evenals de andere wetten en wetboeken, doch aangevuld en volledig bijgewerkt en van een tweetalige woordentijst voorzien.

BALIELEVEN

BALIE VAN MECHELEN

De Tuchtraad der Balie van Mechelen voor het rechterlijk jaar 1934-35 is samengesteld als volgt :

Stadsheer : Mr. Puttemans.

Leden : Mrs. Van Kesbeec, Verheyen, D'Hulst en Van Bellinghen.

RECHTERLIJK LEVEN

RECHTERLIJKE ORDE.

Bij koninklijke besluiten van 31 Juli 1934 :

Is, op hun verzoek, ontslag verleend :

Aan den heer Simons (H.-P.Ch.-J.), uit zijn ambt van eersten voorzitter van het Hof van beroep te Brussel.

Hij is tot het emeritaat toegelaten en gemachtigd tot het voeren van den eeretitel van zijn ambt;

Aan den heer Birck (L.-N.-A.), uit zijn ambt van procureur des Konings bij de rechtbank van eersten aanleg te Aarlen.

Hij mag zijn aanspraak op pensioen doen gelden en is gemachtigd tot het voeren van den eeretitel van zijn ambt.

Aan den heer Mignon (A.-F.), uit zijn ambt van hoofdgriffier der rechtbank van eersten aanleg te Dinant;

Aan den heer Plettinck (L.-M.-G.-J.-A.), uit zijn ambt van griffier van het vrederegerecht van het 2^e kanton Brugge.

Hij mag zijn aanspraak op pensioen doen gelden te rekenen van 30 Juni 1934 en is gemachtigd tot het voeren van den eeretitel van zijn ambt.

Aan den heer Minnaert (J.-L.), uit zijn ambt van griffier van het vrederegerecht van het kanton Nevele.

Hij mag zijn aanspraak op pensioen doen gelden te rekenen van 31 Mei 1934 en is gemachtigd tot het voeren van den eeretitel van zijn ambt.